

Leksaker – checklista för utrensning

Prio 1 – rensa ut dessa i första hand

Saker som inte är avsedda att användas som leksak (t.ex. elektronik, utklädningskläder)

För leksaker finns hårdare reglering av hälsoskadliga ämnen jämfört med andra varor. Smycken kan innehålla bly, kadmium och nickel och gammal elektronik innehåller tungmetaller och flamskyddsmedel. Väskor av konstläder innehåller ofta PVC och ftalater.

Plastleksaker som är hala, klibbiga eller luktar

Plast som luktar eller känns kladdiga kan betyda att den släpper ifrån sig skadliga ftalater (mjukgörare).

Leksaker som doftar, ex. suddgummi

Kan innehålla allergiframkallande ämnen.

Vätskefyllda leksaker

Kan innehålla mineralolja som kan ge kemisk lunginflammation.

Trasiga leksaker där färg/emalj/plast lossnat

Färgen kan innehålla tungmetaller.

Leksaker som saknar CE-märkning

CE-märkningen innebär att varan uppfyller EU:s säkerhetskrav för leksaker.

Prio 2 – bör fhasas ut på sikt

Gamla plastleksaker mjukare än Lego

Plastleksaker tillverkade före 2007 kan innehålla skadliga ftalater (mjukgörare) som nu är förbjudna.

Gamla elektroniska leksaker

Elektroniska leksaker tillverkade före 2006 som inte uppfyller kraven i ROHS-direktivet kan innehålla farliga tungmetaller (bly, kvicksilver, kadmium).

Tuschpennor och kriter som inte är avsedda för barn

Pennor och kriter som inte är avsedda för barn kan innehålla hälsoskadliga färgämnen och bly. Tuschpennor kan innehålla lösningsmedel.

Gamla lekkuddar av skumgummi eller med PVC-överdrag

Gamla (äldre än 2007) lekkuddar av skumgummi och kuddar med PVC-överdrag kan innehålla skadliga flamskyddsmedel eller mjukgörare. Rensa även bort gamla plastdukar av PVC.

Rekommendationer vid inköp av leksaker

- **Köp bara leksaker och hobbymaterial som är anpassat för barn.**
Kemikalielagstiftningen är mer restriktiv för leksaker än för andra varor.
- **Alla leksaker ska vara CE-märkta**
CE-märkningen innebär att varan uppfyller EU:s säkerhetskrav för leksaker.
- **Köp kvalitetsleksaker tillverkade i Europa så långt det är möjligt.**
Kemikaliekraven är hårdare inom EU och man har funnit flest förbjudna ämnen i billiga, importerade plastleksaker.
- **Välj gärna träleksaker med ytbehandling istället för plast**
Risken att leksaken ska innehålla hälsoskadliga ämnen är högre om den är tillverkad av plast. Undvik plastleksaker av PVC som kan innehålla skadliga mjukgörare och kan innebära en miljöbelastning vid tillverkningen. Av hygienskal ska inte obehandlade träleksaker köpas in.
- **Välj gärna svanenmärkt leksaker, särskilt vid plastleksaker**
Svanen ställer krav på ingående ämnen i material och ytbehandling, bl.a. förbud mot hormonstörande mjukgörare och PVC. Svanen ställer även krav på certifierade trävaror och sociala krav vid tillverkningen. Idag finns ett begränsat utbud av svanenmärkta leksaker.
- **Mjukisdjur och tygleksaker ska av hygienskal endast köpas in om de är personbundna.**
Välj gärna Oeko-tex eller GOTS märkta mjukisdjur som ställer hårdare krav på innehåll av hälsoskadliga ämnen än gällande lagstiftning.
- **Välj madrasser/lekkuddar certifierade enligt Bra miljöval, Svanen eller Oeko-tex.**

Rätt att veta – ställ frågor!

Du har rätt att veta om en vara innehåller mer än 0,1 % av ett särskilt farligt ämne. Detta gäller alla ämnen listade på EU:s kandidatlista. Ämnen på kandidatlistan har så farliga egenskaper att de kan komma att bli förbjudna. Privatpersoner ska få svar inom 45 dagar medan yrkesverksam kund (t.ex. vårdpersonal) ska få denna information senast vid leverans.